מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את המשקל של מילה לפי השורש והתבנית
- להבין את הקשר בין משקל למשמעות (בעל מקצוע, כלי, מקום, עושה פעולה הרבה)
- לבנות מילים חדשות לפי שורש ומשקל נתונים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – זיהוי המשקל

1. א – קַטָּל
2. ג – מַקְטֵל
3. ב – מִקְטָל
4. ד – קַטְלָן
5. א – קַטָּל
6. ד – מַקְטֵל

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מוסבר בכרטיס ההסבר
2. לא נכון – משקל קטל משמש בעיקר לבעלי מקצוע
3. נכון – כמו מזלג, מסרק, מחשב
4. נכון – כמו מטבח, מגרש, משרד
5. נכון – כמו שחיין ורקדן
6. נכון – אותו שורש, משקל אחר - משמעות אחרת

חלק ג׳ – השלמת מילים לפי שורש ומשקל

1. נגר
2. מסרק
3. מטבח
4. רקדן
5. צלם
6. מזלג

חלק ד׳ – התאמה בין מילה למשמעות

- 1 – ב (בעל מקצוע שעובד עם עץ)
- 2 – ג (כלי לסידור השיער)
- 3 – ה (מקום לשחק בו)
- 4 – א (מי שרוקד הרבה)
- 5 – ד (מכשיר לעבודה ולמידע)

חלק ה׳ – יצירה עצמאית

1. לדוגמה: חייט, סוחר. יש לבדוק שהמילה מתאימה לתבנית ולבעל מקצוע
2. לדוגמה: מגהץ (כלי), מגרש (מקום)
3. יש להזכיר שהמשקל שונה ולכן גם המשמעות שונה, למרות שהשורש זהה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה שמזכירה תבנית קבועה ושורש
- מילה כמו שחיין או רקדן
- אותו שורש אך משקל שונה, ולכן משמעות שונה

טיפים להפעלה:

- אפשר להשתמש בטריק מהכרטיס: קטל עובד, מקטל עוזר, מקטל מארח
- מומלץ לתרגל בעל פה לפני הכתיבה כדי להרגיש את ההבדל בצליל בין המשקלים
- לתלמידי חנ״מ אפשר לוותר על הפריטים המסומנים כקשים ולהתמקד בדוגמאות הבסיסיות בלבד

דף תרגול: משקלים

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

משקל זה כמו תבנית לעוגיות. שמים בפנים שורש, ויוצאת מילה. מילים מאותו משקל דומות במשמעות.

📖 מילון קטן:

משקל	תבנית קבועה שבונים לפיה מילים
שורש	שלוש (או יותר) האותיות הבסיסיות של המילה
קָטָל	משקל שמציין בעל מקצוע, כמו נגר
מַקְטֵל	משקל שמציין כלי או מכשיר, כמו מזלג
מִקְטָל	משקל שמציין מקום, כמו מטבח
קַטְלָן	משקל שמציין מי שעושה פעולה הרבה, כמו רקדן
תבנית	מבנה קבוע שמכניסים לתוכו אותיות ותנועות

1 חלק א׳ – זיהוי המשקל

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה משקל מתאים למילה נגר?

א) קָטָל ב) מַקְטֵל ג) מִקְטָל ד) קַטְלָן

2. איזה משקל מתאים למילה מזלג?

א) קַטְלָן ב) מִקְטָל ג) מַקְטֵל ד) קָטָל

3. איזה משקל מתאים למילה מטבח?

א) קָטָל ב) מִקְטָל ג) מַקְטֵל ד) קַטְלָן

4. איזה משקל מתאים למילה רקדן?

א) מִקְטָל ב) קָטָל ג) מַקְטֵל ד) קַטְלָן

5. איזה משקל מתאים למילה צלם?

א) קָטָל ב) קַטְלָן ג) מַקְטֵל ד) מִקְטָל

6. איזה משקל מתאים למילה מסרק?

א) מִקְטָל ב) קַטְלָן ג) קָטָל ד) מַקְטֵל

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משקל הוא כמו תבנית לעוגיות שמכניסים לתוכה שורש	☐	☐
2	משקל קָטָל משמש בעיקר לציון כלים ומכשירים	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	משקל מַקְטֵל משמש בעיקר לציון כלים ומכשירים	☐	☐
4	משקל מִקְטָל משמש בעיקר לציון מקומות	☐	☐
5	משקל קַטְלָן מציין מי שעושה פעולה מסוימת הרבה	☐	☐
6	המילים טַבָּח ומִטְבָּח נבנו מאותו שורש אך במשקלים שונים ולכן משמעותן שונה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים לפי שורש ומשקל

השלימו את המילה החסרה.

1. שורש נ-ג-ר + משקל קַטָּל = _____

2. שורש ס-ר-ק + משקל מַקְטֵל = _____

3. שורש ט-ב-ח + משקל מִקְטָל = _____

4. שורש ר-ק-ד + משקל קַטְלָן = _____

5. שורש צ-ל-ם + משקל קַטָּל = _____

6. שורש ז-ל-ג + משקל מַקְטֵל = _____

4 חלק ד' – התאמה בין מילה למשמעות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נַגָּר	____	**א.** מי שרוקד הרבה
2. מַסְרֵק	____	**ב.** בעל מקצוע שעובד עם עץ
3. מִגְרָש	____	**ג.** כלי לסידור השיער
4. רַקְדָן	____	**ד.** מכשיר לעבודה ולמידע
5. מַחְשֵׁב	____	**ה.** מקום לשחק בו

5 חלק ה' – יצירה עצמאית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שתי מילים נוספות במשקל קַטָּל שמציינות בעלי מקצוע

2. כתבו מילה אחת במשקל מַקְטֵל שמציינת כלי, ומילה אחת במשקל מִקְטָל שמציינת מקום

3. הסבירו במילים שלכם מדוע לטַבָּח ולמִטְבָּח יש אותו שורש אך משמעות שונה

כרטיס יציאה

מהו משקל? הסבירו במשפט אחד

כתבו מילה אחת במשקל קַטְלָן

מה ההבדל בין המילים טַבָּח ומִטְבָּח?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀